

N:o 116.

Af Herr O. Persson i Rinkaby, angående ny förordning om tillsättande och aflönande af fjerdingsmän.

Vid förra årets riksdag väcktes af mig motion om ändring af författningen den 1 juni 1850 angående tillsättande och aflönande af fjerdingsmän på landet. Sammansatta stats- och lagutskottet, som behandlat motionen, afstyrkte densamma, hvilket äfven blef Riksdagens beslut. Det oakadt förnyar jag härmed samma motion med den förändring, som af utskottet blifvit anmärkt såsom skäl för afstyrkandet. »Då fjerdingmansbefattningen är ett menighetsbestyr, eger hvarje församling sjelf tillsätta och aflöna fjerdingzman, och skall lönen då utgå efter enahanda grund, som för kommunalutskylder i allmänhet är stadgadt.» Så långt är ju författningen i fullkomlig öfverensstämmelse med kommunalagarna. Utskottets utlåtande n:o 3 sid. 2 anförde: »Af kungörelsen den 9 augusti 1851 (jfr med kungörelsen den 23 augusti 1857) föreskrifves, att om frälse- och kronoskattehemmansegare besluta att fjerdingzmanstjensten skall utöfvas omgångsvis, skall bestyret fortfarande dem sjelfva åligga.» Då alltså å ena sidan lagen medgifver, att aflönandet af fjerdingzmanstjensten skall ske af kommunalmedel i allmänhet, och å andra sidan medgifver, att den skall utgöras omgångsvis bland hemmansegarne, synes ju häraf, som kommunalstämma i allmänhet icke skulle kunna ålägga hemmansegare utgöra samma tjänst omgångsvis. I en tid, då delning af hemman icke fick gå längre än att hvarje egare var besutten på sitt hemman, kunde ju omgångstjänst af fjerdingzman vara tillämplig, men sedan hemmansklyfning är tillåten, så att hemmantal kan

åsättas hur liten del som helst, kunna förhållanden inträffa, exempelvis att om en kommun består af 6 hela mantal, och till 5 af dessa är en egare och det ena mantalet eges af 50 olika egare, dessa senare få hvar för sig göra samma utskylder som den, hvilken har 5 hela mantal. Då genom nu gällande författning såväl enkan som den som uppnått 60 års ålder och i vanliga fall är fri från uppdrag inom kommunen, som ock den, hvilken är i så ringa omständigheter, att han hos andra får söka sitt arbete och uppehälle, kunna genom en enda persons godtycke tvingas att göra fjerdingsmanstjenst under ett år eller längre, synes ensamt detta vara goda skäl för afskaffandet af en sådan lag.

På grund af hvad jag sålunda anført, och med hänvisande till hvad jag vid förra årets riksdag uttalade vid motionens behandling i Andra Kammaren, beder jag härmed vördsamt få hemställa,

att Riksdagen, med upphäfvande af författningen den 1 juni 1850 jemte dermed sammanhängande författningar angående fjerdingsmans tillsättande och aflönande på landet, måtte förordna, att kommunalstämma hvar inom sin kommun eger att tillsätta erforderligt antal fjerdingsmän för ett eller högst fem år i sänder, emot ersättning som stämman bestämmer, hvilken ersättning utgår efter samma grunder, som om kommunalutskylder i allmänhet är eller kan vara föreskrifvet;

och anhålles att lagutskottet, till hvilket denna motion torde remitteras, ville vidtaga erforderliga ändringar uti formuleringen, som med motionens syfte öfverensstämma.

Stockholm den 26 januari 1895.

Ola Persson.

Uti motionens syfte instämma:

Nils Svensson.

P. Truedsson.